

RAPPORT RAPPORT

Ùč å^} c^çæŷ ^|ā * ÁæÁ } å^|çã } ā * ÊÄ
Óæ&@ || :ÁÁ ^\^] |^ā Á * Áæā * !æã

Ò|ā Áöã !^

Rapporter fra Høgskolen i Buskerud

Nr. 73

**Studentevaluering av undervisning,
Bachelor i sykepleie og radiografi**

Av

Elin Digre

Drammen 2009

HiBus publikasjoner kan kopieres fritt og videreformidles til andre interesserte uten avgift.

En forutsetning er at navn på utgiver og forfatter(e) angis- og angis korrekt. Det må ikke foretas endringer i verket.

ISBN 978-82-91116-96-9

ISSN 0807-4488

Sammendrag

Studentene ved Avdeling for helsefag, HiBu deltok våren 2008 i en evalueringsstudie hvor de sa sin mening om undervisning og læringsmiljø. I tillegg ønsket vi å vite hvordan studentene legger opp og organiserer studiet sitt. Det er brukt to skjemaer i evalueringsstudien; 1.

Erfaring med studiet (EMS) og

2. Læringsorientering og studiestrategier (ASI).

Resultatene viser at studentene generelt sett er godt fornøyd med studiet. Det området i studien som alle studentene gir sin dårligste vurdering er Arbeidsmengde; her ligger alle klassene godt under middelveien på score-skalaen. Det kan være flere forklaringer på at studentene mener at arbeidsmengden er stor i studiet. Mulige forklaringer er vurdert.

Læringsmønstrene gir en indikasjon på hvordan studentene vurderer undervisningskvalitet og læringsmiljø, og hvordan studentene lykkes i sine studier. Her viser funnene at den generelle profilen for alle klassene er: Relativ høy score for Strategisk orientering og Dybdeorientering sammen liknet med score for Overflateorientering.

Nøkkelord: Evaluering, kvalitet, undervisning, læringsmiljø, studiestrategier.

Summary

During the spring semester of 2008 Buskerud University College, Department of Nursing, carried out a survey asking their students to evaluate the teaching and the learning situation at the college. The students were also asked to explain how they organize their course of study.

Two different survey instruments/forms were used; (1) Evaluation of different aspects of the course of study/EMS) and (2) Learning Orientation and Study Strategies (ASI)

The results from (1) show that generally speaking the students are well satisfied with their course of study. All the students were the least satisfied with their Work Load; all classes rated this field below the mid point on the score scale. There may be a number of reasons why the students find the work load to be on the heavy side. Possible reasons are discussed.

The results from (2) give an indication on how the students rate the teaching quality and the learning situation, and how successful the students feel they are in their course work. The general tendency for all classes is: A relatively high score for Stratigic Orientation and In Depth Orientation as compared to the score for Surface Orientation.

Key words: Evaluation, quality, teaching, learning situation, study strategies.

Innholdsfortegnelse

1	Innledning	1
1.1	Bakgrunn for prosjektet	1
1.1.1	Problemstilling.....	1
2	Metode.....	2
2.1	Spørreskjema (EmS).....	2
2.2	Utvalg.....	3
2.3	Analyse	4
3	Resultater	5
3.1	Presentasjon av resultatene	5
3.1.1	Hvor fornøyd er studentene?	5
3.1.2	Hva mener studentene om studiet?	6
3.2	Hva sier studentene om de ulike faktorene?	7
3.2.1	God undervisning.....	7
3.2.2	Generelle ferdigheter.....	10
3.2.3	Klare mål og krav.....	10
3.2.4	Studentautonomi	11
3.2.5	Gode vurderingsformer	12
3.2.6	Arbeidsbyrde	13
4	Erfaringer med Studiet: Oppsummerende konklusjoner	17
5	Studentenes læringsorienteringer og studiestrategier.....	18
5.1	Metode	18
6	Resultater totalt sett og på klassenivå.....	20
6.1	Læringsorienteringer og erfaringer med studiet.....	21
7	Læringsorienteringer og erfaringer med studiet: Oppsummerende konklusjon	23
8	Forslag til videre arbeid.....	23
9	Referanser:.....	24

Vedlegg

Brev til studentene

Spørreskjema EMS

Spørreskjema ASI-18P

1 Innledning

1.1 Bakgrunn for prosjektet

Kvalitetsreformens pedagogiske hovedintensjon er at studentene skal lykkes i sine studier¹. ”Reformens pedagogiske strategi er i tråd med Mjøsutvalgets innstilling (NOU 2000:14, kap. 7): Institusjoner og lærerstab skal arbeide systematisk med å øke effektivitet og utvikle kvalitet i studentens læringsmiljø. Dette omfatter utvikling av nye studieplaner, et sterkere fokus på studentaktive læringsmetoder, innføring av nye vurderingsformer og systemer for tettere oppfølging av studenter”.

Det ble gjort en pilotundersøkelse i 2003 ved Høgskolen i Buskerud, Avdeling for helsefag som viste at studenter var fornøyd med kvaliteten på utdanningen, og som videre viste at studentene var motivert og satset på å gjøre det bra i studiet.

I perioden 2004 – 2007 er det utviklet ny fagplan for både sykepleier- og radiografutdanningen, hvor det er utstrakt bruk av studentaktive metoder. Det er likevel en tendens til frafall av studenter både i sykepleiestudiet og i radiografstudiet, samt stort fravær ved ressursforelesningene i teoriundervisningen for sykepleiere. Hvem er studentene i helsefagutdanningene, og hva er deres syn på læring og undervisning? Studenter orienterer seg og velger studie- og læringsstrategier på kvalitativt ulike måter. Disse måtene å tilnærme seg studiet kan være preget av kvalitetslæring med sterke innslag av dybde- tilnærming på den ene siden og mer preget av overflatetilnærmingen blir ofte omtalt som ”minimalister” (Ramsden, P. 1983).

Studentene er i beskjeden grad engasjert i Kvalitetsreformens etterlysning av ”den nødvendige læringen” som skal til for å lykkes.

1.1.1 Problemstilling

Studier viser at å utvikle egnede pedagogiske metoder er nødvendig for å møte den postmoderne student i læringsprosessen. Det må settes fokus på studentaktive og problemorienterte metoder, slik at den postmoderne studenten skal engasjere seg og ha større sjanser for å lykkes i studiet¹. I denne studien vil en undersøke studentenes syn på læring og studiemiljø.

- 1. Hvilke erfaringer/opplevelse har studenter av studiet og læringsmiljøet?**
- 2. Hvordan tilnærmer studenter seg til kvalitativt ulike måter å studere og lære på?**

---

¹ Utdannings- og forskningsdepartementet (2000-2001) Gjør din plikt – krev din rett. Kvalitetsreformen av høyere utdanning. St. meld. Nr. 27

2 Metode

Utgangspunktet for denne undersøkelsen er studentevaluering av undervisning som beskriver forskjellige former for tilbakemelding fra studentene om deres erfaringer med og vurdering av ulike sider ved undervisning og læringsmiljø.

I denne undersøkelsen er det brukt kvantitativ metode med to spørreskjema som måleinstrument. Det ene spørreskjemaet er en norsk versjon av et skjema utviklet av Paul Ramsdens (1992/1993) "Course Experience Questionnaire" (CEQ)², oversatt, bearbeidet og validert av Roar C. Pettersen (2004, 2007). Versjonen har betegnelsen "Erfaring med Studiet" (EmS)

Det andre spørreskjemaet er kortversjon av Approaches to Studying Inventory (ASI) utviklet av Gibbs et al i 1988 og har betegnelsen ASI-18G. Skjema som benyttes i denne undersøkelsen er oversatt til norsk og har betegnelsen ASI-18P, og er validert av Roar C. Pettersen (2004, 2007). Dette skjemaet kartlegger studenters kvalitativt ulike måter å nærme seg undervisning og studiearbeidet på. Under pkt. 5.1 kommer det en nærmere redegjørelse av skjema ASI-18P.

2.1 Spørreskjema (EMS)

Spørreskjema (EmS) består av 27 utsagn/items som samlet etterspør studentens erfaring med eller opplevelse av studiet og læringsmiljøet. Det setter fokus på fem hovedområder som har betydning for studenters læring:

- *God undervisning:* Fokuserer på relasjon, kontakt og interaksjon mellom lærere og studenter. Her spørres det om hvorvidt studenter opplever lærerne som åpne og tilgjengelige, om lærerne evner å motivere og skape interesse for fagstoffet, at de bryr seg om studentene og de vansker de møter i studiet, at de er gode til å forklare og skape mening i fag og lærestoff og stiller krav til faglig ytelse og prestasjon. God undervisning konkretiseres på en måte som ligger tett inntil de intensjoner som er de sentrale elementer i Kvalitetsreformen (St.meld. 27, 2000-2001) under stikkordet tettere oppfølging av studentene. Høy skåre antyder at studentene opplever undervisningen som god.
- *Klare mål:* Fokuserer på hvor tydelig utdanningens lære- og undervisningsmål og de krav som studentene skal tilfredsstille, er for studentene og hvordan de er satt i stand til å arbeide målbevisst i forhold til dem. Jo høyere skåre, jo klarere er målene og kravene for studentene.
- *Relevante vurderingsformer:* Fokuserer på vektlegging ved den summative vurdering av studenten og hvordan eksamensordningene påvirker studiearbeidet. Høy skåre

---

² The Course Experience Symposium 1998. Erfaringer fra de 10 første årene med bruk av CEQ i Austeralia er diskutert i Long & Hillmann 2000, Wilson et al. 1997.

indikerer vektlegging på forståelse og høyre ordens kognitive prosesser i stedet for memoreringskunnskap og ”riktig svar”.

- *Tilpasset arbeidsbyrde*: Fokuserer på studentenes opplevelse av forholdet mellom arbeidsmengde og tid til disposisjon, hvor stort arbeidspress de synes de blir utsatt for og hvor hardstappet innholdet i studiet er. Høy skåre antyder at studentene verken opplever arbeidsbyrden som stor eller et stort press i studiene; arbeidsbyrden oppleves med andre ord som ”passende”.
- *Generelle ferdigheter*: Fokuserer på hvilken vektlegging studentene opplever at det er på kompetanseutvikling, utover det rent faglige. I hvilken grad opplever studentene at de utvikler ferdigheter i samarbeid, planlegging og organisering av eget arbeid, kommunikasjonsferdigheter (både muntlig og skriftlig), analytisk evner og måter å forholde seg på overfor nye og ukjente problemstillinger. I den opprinnelige utgaven kalles dette ”generic skills”. Jo høyre skåre, jo flere kompetanseaspekter vektlegges i studiet, iflg. studentene.
- *Studentautonomi* (Emphasis on Independence): Fokuserer på studentenes oppfatning av deres selvstendighet og muligheter til å velge fordypning og til å styre eget studiearbeid og egen læring. Jo høyre skåre, jo mer autonomi og opplevd frihet til å velge fordypning.

(Roar Pettersen og Per Lauvås 2004,

2006)

Kvalitetsreformens pedagogiske intensjoner er forankret i pedagogisk teori om læring og undervisning som gir retningslinjer for konsistent tolkning av data. Spørreskjema EMS er et instrument som kan brukes i kvalitetsutvikling hvor en ønsker en forbedring av lærings- og undervisningsprosesser. Instrumentet har ifølge Pettersen (2004) tilfredsstillende psykomotoriske kvaliteter og finnes i norsk versjon.³

I følge Pettersen er det knyttet begrensninger til standardiserte spørreskjemaet av typen EMS. Data som fremkommer gir relativt sett generelle trekk ved undervisning og studieprogram. (Pettersen, s. 3, 2004)⁴

2.2 Utvalg

Ved utvelgelse av studenter, ble det besluttet at alle studentene på bachelor studiet sykepleie og radiografi ved Avdeling for helsefag skulle være med i studiet. Erfaringer fra elektronisk evaluering viser at svarprosenten ved avdelingen er svært lav. Det var viktig å få en høy svarprosent, det ble derfor besluttet at skjemaene skulle deles ut i papirform. Tidspunkt for innsamling av data ble lagt til dager hvor det pleier å være mange studenter til stede på undervisningen. De studentene som var på undervisningen den aktuelle dagen studien ble gjennomført kunne delta etter en bestemt prosedyre (vedlegg 1).

³ Studenters opplevelse og evaluering av undervisning og læringsmiljø: Presentasjon av Course Experience Questionnaire (CEQ) – og validering av tre norske versjoner, Erfaring med studiet (EMS) Roar C. Pettersen (2007:4).

⁴ Studentevaluering ved Høgskolen i Østfold, høst 2004. Pettersen og Lauvås

Skjemaene ble delt ut i en forelesning hvor studentene ble bedt om å fylle ut skjema og returnere dem der og da. Studenter som ikke ønsket å delta, leverte blankt.

Det var i noen grad nødvendig å involvere lærerne til å forestå distribusjon og innsamling av skjemaer.

Innsamling av data ble gjennomført i tidsrommet uke 8 – 14, dette fordi flere av studentene var ute i kliniske studier og ikke samlet tilstede i avdelingen på samme tidspunkt.

83 % av alle studentene på bachelor ved Avdeling for helsefag deltok i undersøkelsen. Frafallet på 17 % var i hovedsak representert ved sykepleierstudenter fra 1. og 2. år og radiografistudenter fra 2. år.

2.3 *Analyse*

Dataene ble registrert og analysert i dataverktøyet SPSS.

3 Resultater

Tabell 1 Hvor mange deltok i undersøkelsen fra hver klasse?

Kode	Årskull	Antall studenter
1	1. år SPL	102 (146)
2	2. år SPL	86 (104)
3	3. år SPL	81 (81)
4	1. år RAD	22 (22)
5	2. år RAD	13 (19)
6	3. år RAD	18 (21)
7	3. år SPL. D	17 (19)
	Total	339 (412)

Totalt N = 339 studenter som deltok i studien.

Tallene i parentes viser antall studenter som tilhørte klassene på undersøkelsestidspunktet.

3.1 Presentasjon av resultatene

Her vil resultatene fra studien "Erfaring med Studiet" (EmS) bli presentert i tabeller med kommentarer.

3.1.1 Hvor fornøyd er studentene?

Tabell 2 Spørsmål 27. I det store og hele er jeg godt fornøyd med kvaliteten på utdanningen

Kode	Årskull	Fornøydhet
1	1. år SPL	3.4
2	2. år SPL	3.7
3	3. år SPL	3.6
4	1. år RAD	3.8
5	2. år RAD	3.6
6	3. år RAD	3.1
7	3. år SPL. D	3.5

Studentene er, generelt sett, godt fornøyd med studiet. Verdier på 3.5 på en femtrinnskala er ganske bra. Det er radiografistudentene på 1. år og sykepleiestudentene på 2. år som er mest fornøyd med kvaliteten på studiet.

Radiografistudentene på 3. året skiller seg ut med det laveste gjennomsnittet, men totalt ligger de likevel på skalaens middelvei. 1/3 av studentene krysser av på 2. Om dette skyldes at studentene er spesielt kravstore eller kritiske, er ikke godt å si. Resultatene fra studien tillates ikke å brytes ned til den enkelte student.

3.1.2 Hva mener studentene om studiet?

Studentenes vurderinger av studiet på de ulike faktorene i EMS, fremgår av tabell 2. Ved koding av spørsmålene er noen av disse snudd. Grunnen til dette er at ved høy skåre avvises påstanden. Det vil fremkomme i rapporten der dette er gjort

Tabell 3 Vurdering av EMS-faktorene

Kode	Årskull	God underv.	Generelle ferdig.	Klare mål	Passende arb.	Vurderingsformer	Student autonomi
1	1. år SPL	2,5	3,4	2,4	2,4	3,5	3,0
2	2. år SPL	3.0	3.8	3.1	2.4	3.6	2.3
3	3. år SPL	2.9	3.9	3.0	2.8	3.8	2.7
4	1. år RAD	3,4	3,6	3,2	2,7	3,5	3,5
5	2. år RAD	2.4	3.6	3.0	2.9	3.4	3.9
6	3 år RAD	2.9	3.8	3.3	2.7	3.5	3.5
7	3. år SPL. D	2.8	3.8	2.8	2.6	3.7	2.7

Studentenes vurdering av hvor god undervisningen er, varierer relativt mye fra radiografistudentene 1. år på det ene ytterpunktet (3,4), til radiografistudentene 2. år og sykepleierstudentene 1. år på det andre ytterpunktet (henholdsvis 2,4 og 2,5). Når det gjelder størrelsene på radiografiklassene som ligger mellom 15 – 20 studenter), kan ikke det være forklaringen, men for sykepleie 1. år kan det være at størrelse og antallet studenter i klassen har betydning for resultatet.

Når det gjelder utvikling av Generelle ferdigheter ligger det jevnt positivt for alle klassene. Studentene opplever at de utvikler ferdigheter i samarbeid, planlegging og organisering av eget arbeid, og det å forholde seg til nye og ukjente problemstillinger. Det kan se ut til at jo flere ferdigheter som studentene utvikler, jo høyere skåre, ifølge studentene.

For faktoren Klare mål skiller 1. år sykepleie seg ut fra de andre klassene som mindre positiv (2,4). Årsaken kan være at det enda er tidlig i studiet og at de har problemer med å se retningen for studiet. For de andre klassene er det små forskjeller og har en middelvei på 3.1.

Studentenes syn på Gode vurderingsformer som brukes, er svært positivt og ligger godt over gjennomsnitt for alle (3,4 og 3,8).

Her er det ingen som får gjennomsnittsverdi under skalagjennomsnitt. sykepleie 3. år kommer best ut med en verdi på 3.8.

Faktoren studentautonomi viser at det er stor forskjell mellom radiografutdanningen og sykepleierutdanningen. Radiografi ligger godt over skalamiddelverdi mens sykepleie ligger under. Ytterpunkt her er radiografi 2. år med en middelverdi på 3.9 og sykepleie 2. år på motsatt side med en middelverdi på 2.3.

Studentene er gjennomgående av den oppfatning at arbeidsmengde og presset i studien er høyt. Resultater fra andre studier viser at studenter sjelden legger sine oppfatninger på en gjennomsnittsskala. For 1000 helse- og sosialfagstudenter i Norge (Pettersen 2005) var middelverdien på 2.6 det samme som funnene viser i denne undersøkelsen. Data fra en større austeralsk studie (Ramsden 1991) var på 2.8. Det er Sykepleierstudentene i 1. og 2. studieår som opplever størst press og høy arbeidsmengde. Blant Sykepleie 2. år er det faktisk 2/3 av studentene som ligger på 2.5 eller lavere. Resultatet for 1. års Sykepleie viser noe av det samme.

Den forskning som ligger til grunn for utforming av EmS tilsier ikke at det kun er snakk om arbeidsbelastning når resultatene tolkes. Læringsorientering kommer også inn i bilde. Med basis i empiriske studier tolkes data fra EmS i retning av at miljøer der studentene gir høye verdier til God undervisning, Klare mål og Studentautonomi, er det sannsynlig at læringsmiljøet støtter og bidrar til at studentene tar i bruk dybdeorientering i studiearbeidet sitt. Når studentene har lav skår på Passende arbeidsbyrde og Gode vurderingsformer gir dette en pekepinne på om læringsmiljøet stimulerer studentene til å vektlegge overflatelæring sterkere. Ingen av studiene passer inn i et slikt mønster. I sykepleierutdanningen kan det være andre grunner til at de opplever arbeidsmengden som stor.

3.2 *Hva sier studentene om de ulike faktorene?*

3.2.1 God undervisning

God undervisning er den mest dominante av faktorene; den forklarer den største andelen bortsett fra 17 av variansen i svarene på påstanden i Spørsmål 27: "I det store og hele er jeg godt fornøyd med kvaliteten på utdanningen. Alle påstandene i denne skalaen korrelerer klart positivt med Spørsmålet 27 som vist i Tabell 4.

Påstandene som inngår i faktoren God undervisning er:

- 3 Lærerne mine motiverer meg til å gjøre mitt beste i studiene
- 7 Lærerne bruker mye tid på å kommentere og gi tilbakemelding på oppgavene våre
- 15 Lærerne legger virkelig vekt på å forstå vanskeligheter vi møter i studiearbeidene mine
- 17 Lærerne gir nyttige tilbakemeldinger om hvordan jeg ligger an og klarer meg i studiet
- 18 Lærerne våre er virkelig gode til å forklare tingene for oss

19 Lærerstaben anstrenger seg og jobber hardt for å gjøre lærestoffet interessant

Tabell 4. Utsagn 27: fornøydhhet med kvaliteten på utdanningen korrelasjon med God undervisning.

	r		r
Utsagn 3	0,40	Utsagn 17	0,041
Utsagn 7	0,57	Utsagn 18	0,57
Utsagn 15	0,62	Utsagn 19	0,27

Tabell 5. Vurdering av enkelt påstand, God undervisning.

Påstand nr.	3	7	15	17	18	19
1. år SPL	2,9	2,5	2,7	1,9	2,7	2,3
2. år SPL	3,3	3,0	2,8	3,0	3,0	2,9
3. år SPL	3,3	2,4	2,9	2,7	3,0	2,9
1. år RAD	3,3	2,5	2,9	2,7	3,0	2,9
2. år RAD	3,0	2,2	2,7	2,0	2,3	2,1
3 år RAD	3,7	3,1	3,5	2,9	3,8	3,3
3. år SPL.D	3,3	2,2	2,6	2,5	2,9	3,1

Studentene ved radiografi 3. år gir høyeste verdi på alle påstandene som omhandler undervisning, unntatt nr. 17. De høyeste gjennomsnittene er for nr. 3 og 18. Studentene mener at lærerne ved studiet motiverer dem til å gjøre sitt beste i studiet, og at de er gode til å forklare tingene for dem. De er ikke like godt fornøyd med tilbakemeldingen på hvordan de ligger an og klarer seg i studiet. Når det gjelder item 17 er dette spesielt, dette kommer jeg tilbake til senere.

Påstand nr. 3 skårer høyt. Det er gledelig å konstantere at studentene ved helsefag mener at lærerne motiverer dem til å gjøre sitt beste i studiet. Det er likevel en forskjell mellom høyeste gjennomsnittsskår for radiografi 3. år som er 3,7, og sykepleie 1. år med en gjennomsnittsskår på 2,9.

Studentene gir relativt lave skårer til lærernes vektlegging på kommentarer og tilbakemeldinger (nr. 7). Med få unntak ligger gjennomsnittene under skalaens middelverdi.

Dette er ett av de sterkest profilerte elementene i Kvalitetsreformen, og det må derfor være et tankekors for de ansvarlige for studiene at hovedtyngden av studentene ligger langt under gjennomsnittskår. Det er bare to klasser som ligger på gjennomsnittskår, Sykepleie 2. år og Radiografi 3. år. Om lærerne prioriterer dette arbeidet høyt og bruker mye tid, har ikke studentene den samme opplevelse av det. Resultatene fra dette spørsmålet kan tolkes på forskjellig måte. For eks.

- Det er ikke nødvendigvis lærerens tidsbruk som er avgjørende for studentenes vurderinger her. For studenten er det viktig at de får tilbakemelding og feedback på arbeider de har levert. Det er fullt mulig å gi studentene mye, rikholdig og variert tilbakemelding, uten at læreren bruker mye tid på det. Studentene er ofte opptatt av at tilbakemeldingen kommer raskt.
- Det kan hende at lærerens tidsbruk på å forholde seg til studentarbeider er feil. Læreren kan bruke for mye tid til å kontrollere og godkjenne studentenes arbeid, i stedet for å gi studenten rask tilbakemelding. Det vil si at læreren er mer opptatt av den summative vurdering enn den formative.

De fleste studiene får gjennomsnittskårer som ligger under skalaens middelvei på påstand nr. 15. Det betyr at studentene i liten grad opplever at lærerne forstår hvilke problemer studentene står overfor i sitt studiearbeid. Studentene ved radiografi 3. år (3,5) mener at lærerne legger vekt på å forstå de problemene de møter i studiet.

Når det gjelder påstand nr. 17, ligger alle studentene under skalaens middelvei unntak av sykepleie 2. år som har 3,0. Her mener samtlige studenter at lærernes tilbakemeldinger på hvor de er i studiet og på det de presenterer, er for dårlig. Når det er mange studenter på samme studiet kan det være vanskelig å følge opp den enkelte student. Det er forståelig, men ikke ønskelig. De samme resultatene ses også på radiografistudiet, hvor det er langt færre studenter i klassene.

Radiografi klasse 3. år gir lærerne den høyeste karakter på dyktighet i å forklare det som undervises, mens de andre klassene vurderer spørsmål 18 på skalaens middelvei eller like under. Unntaket er radiografi 2.år, som ligger helt nede på 2.3.

Det samme resultatet viser seg når lærerne prøver å gjøre stoffet interessant for studentene (påstand 19). Radiografi 3. året mener at de får god undervisning og at lærestoffet er interessant. Disse studentene (3. år) ligger i toppskiktet på alle påstandene som gjelder God undervisning. De andre klassene ligger på gjennomsnittskår med unntak av radiografi 2. året og sykepleie 1. året, som skiller seg ut; de har skår på henholdsvis 2,1 og 2,3.

Påstand 17 er et noe spesielt spørsmål. I empiriske studier er det dette spørsmålet som gir de største forskjellene mellom de gode og mindre gode læringsmiljøene ved australske universiteter (Ramsden 2003). Det er to klasser, sykepleie 1. år og radiografi 2. år med henholdsvis 1,9 og 2,0 i gjennomsnitt, som peker seg spesielt ut. Studentene opplever at de i liten grad får nyttig feedback fra lærerne. Det er ikke positivt når det skåres lavt på undervisningsrelaterte påstander, det er derfor nødvendig å se nærmere på læringsmiljøet i disse klassene.

3.2.2 Generelle ferdigheter

Påstandene som inngår i denne faktoren, er:

- 2 Studiet bidrar til at jeg utvikler mine ferdigheter i samarbeid og som gruppedeltaker
- 9 Studiet bidrar til at jeg utvikler mine ferdigheter i å organisere eget arbeid
- 11 Jeg har utviklet mine ferdigheter i å kommunisere og uttrykke meg skriftlig ved å delta på dette studiet
- 16 Studieopplegget bidrar til at jeg utvikler mine ferdigheter i problemløsning
- 22 Jeg utvikler mine analytiske evner og ferdigheter i dette studiet
- 24 Studiet bidrar til at jeg blir sikrere på å håndtere nye og ukjente problemstillinger

Tabell 6. Vurdering av enkelt items, generelle ferdigheter

Påstand nr.	2	9	11	16	22	24
1. år SPL	3,7	3,5	3,1	3,3	3,5	3,4
2. år SPL	4,1	3,9	4,0	3,4	3,7	3,7
3. år SPL	4,1	3,8	4,1	3,7	4,0	3,8
1. år RAD	4,2	3,6	3,7	3,5	3,8	3,8
2. år RAD	3,6	3,4	3,8	3,3	3,5	3,8
3 år RAD	3,8	3,8	3,4	3,2	3,5	3,7
3. år SPL. D	4,2	3,6	4,1	3,8	3,8	3,5

Gjennomsnittsverdien for alle klassene er høye, og det er ikke større forskjeller mellom klassene. På enkelt spørsmål kan en se noe variasjon. På påstand 11 er det sykepleie 2007 som kommer lavest ut når det gjelder ferdigheter i å uttrykke seg skriftlig og muntlig. Det er enda tidlig i studiet for 1. års sykepleie slik at de kan oppleve det overveldende med mange skriftlige arbeider og presentasjoner.

3.2.3 Klare mål og krav

Denne faktoren består av følgende items:

- 1 Det er alltid lett å forstå og finne ut hvilke krav som stilles til studiearbeidet mitt

- 6 Vanligvis har jeg en klar formening om hvordan jeg ligger an og hva som forventes av meg i dette studiet
- 13 Det er ofte vanskelig å finne ut nøyaktig hva som forventes av meg på studiet (spørsmålet er snudd ved koding)
- 25 Læreren her gjør det klart helt fra begynnelsen av, hva de forventer av oss studenter

Tabell 7. Vurdering av enkelt items, klare mål

Påstand nr.	1	6	13	25
1. år SPL	2,8	3,3	2,5	3,1
2. år SPL	3,0	3,7	2,9	3,0
3. år SPL	3,0	3,4	2,7	3,0
1. år RAD	3,2	3,5	3,2	3,2
2. år RAD	2,9	3,0	2,9	3,1
3. år RAD	3,3	3,6	2,4	3,6
3. år SPL.D	2,9	3,2	2,6	2,6

Studentene mener at de har god forståelse av målene som gjelder og kravene de må tilfredsstillere. Gjennomgående gir de høyeste skår til påstand 6. De har klar forestilling om hva som forventes av dem i studiet, og hvordan de greier seg i forhold til dette. Når det gjelder påstand 1: ”Det er alltid lett å forstå og finne ut hvilke krav som stilles til studiearbeidet mitt”, er det enkelte klasser som ligger så vidt under skalaens middelvei. Når det gjelder påstand 13 ligger alle klassene unntatt radiografi 1. år under skalaens middelvei.

På spørsmål 25 sees den største forskjellen mellom klassene. Sykepleie 3. år deltid ligger noe under skalaens middelvei, dvs. på 2,6, mens radiografi 3. år ligger godt over gjennomsnitt på 3,6. Hva denne forskjellen beror på kan for eksempel være at studentene på 3. år sykepleie deltid opplever at det er vanskelig å vite hva som forventes av dem fordi studiet går over lang tid, og at det skjer endringer i planene for studiet underveis.

3.2.4 Studentautonomi

Denne faktoren omfatter følgende items:

- 5 I studiet er det få muligheter til å fordype seg i temaområder ut i fra egne interesser (spørsmålet er snudd ved koding)
- 10 I studiet står jeg ganske fritt til å legge opp egen læring slik det passer best for meg
- 23 Studentene gis stor valgfrihet i forhold til oppgaver og studiearbeid som skal utføres

Tabell 8. Vurdering av enkelt items, studentautonomi

Påstand nr.	5	10	23
1. år SPL	2,6	3,6	2,6
2. år SPL	2,0	2,8	2,1
3. år SPL	2,5	2,9	2,6
1. år RAD	3,3	3,6	3,5
2. år RAD	3,2	3,4	2,5
3 år RAD	2,5	3,9	3,5
3. år SPL. D	2,6	2,8	2,8

På denne faktoren fordeler svarene fra studentene seg noe ujevnt. Studentene på sykepleie mener at det er få muligheter til å fordype seg i temaer ut i fra egen interesse (påstand 5). Her ligger resultatet under middelverdien for flere av klassene med unntak av radiografi 1. og 2. året, som begge ligger godt over skalaens middelverdi. Radiografi 3. års studentene mener det samme som sykepleierne. Når det gjelder frihet til å legge opp egen læring (påstand 10) mener sykepleierne både på 2. og 3. året at det ikke er stor frihet til det. Studentene på radiografi ligger godt over skalaens middelverdi her. Studentenes syn på valgfrihet når det gjelder oppgaver og studiearbeid; her ligger svarene godt under skalaens middelverdi for sykepleie. To av klassene på radiografi mener at de gis stor frihet til å styre eget studiearbeid og egen læring.

Det kan stilles spørsmål om valgfriheten i profesjonsutdanningen må være begrenset. Sannsynligvis er det fullt mulig at studentene kan tilfredsstillte alle krav som stilles til profesjonell kompetanse selv om studentene får definert frihet til å velge fordypningsområder, så vel på individuelt som på gruppe- eller kullnivå. Dersom studentene får velge noe stoff som de kan gå dypere i enn det øvrige, kan det ha betydning for motivasjon og kunnskapsutvikling. Studentautonomi er viktig for den faglige selvstendigjøringen som også er en del av læringen i studiet.

3.2.5 Gode vurderingsformer

- 8 For å klare seg godt på dette studiet, er alt du egentlig trenger en god hukommelse (spørsmålet er snudd ved koding)
- 12 Jeg synes læreren er mer interessert i å teste hva vi husker enn hva vi har forstått

- (spørsmålet er snudd ved koding)
- 20 Det er altfor mange av lærerne som bare stiller oss spørsmål om faktakunnskaper
(spørsmålet er snudd ved koding)

Resultatene totalt sett er vist på side 6. Der går det fram at studentene i alle klassene vurderer vurderingsformene positivt.

Tabell 9. Vurdering av enkelt items, vurderingsformer

Påstand nr.	8	12	20
1. år SPL	3,9	3,4	3,3
2. år SPL	4,2	3,3	3,4
3. år SPL	4,3	3,6	3,5
1. år RAD	3,9	3,3	3,3
2. år RAD	3,8	3,0	3,4
3 år RAD	3,4	3,7	3,5
3. år SPL. D	4,2	3,3	3,6

De fleste studentene svarer godt over gjennomsnittskår på alle påstandene. Høyest gjennomsnitt er det for påstand nr. 8. Studentene avviser derved påstanden om at en god hukommelse er tilstrekkelig for å klare seg i studiet. Det samme gjelder påstanden om at det er viktig å pugge for å klare seg til eksamen.

3.2.6 Arbeidsbyrde

- 4 Arbeidsbyrden på utdanningen er for stor (spørsmålet er snudd ved koding)
- 14 Som regel synes jeg vi får nok tid til å forstå de tingene vi skal lære oss
- 21 Det stilles høye krav og det er stort press på meg som student i dette studiet
(spørsmålet er snudd ved koding)
- 26 Omfang av lærestoff/pensum gjør at vi ikke kan lære og forstå alt grundig
(spørsmålet er snudd ved koding)

Høy skåre på denne faktoren og de enkelte påstandene betyr at arbeidsbelastningen ikke oppleves som høy og at presset ikke er så stort. Det er tid og kanskje mulighet til å komme gjennom stoffet på en forsvarlig måte.

Tabell 10. Vurdering av enkelt påstander, Arbeidsbyrde

Påstand nr.	4	14	21	26
1. år SPL	2,9	2,6	2,1	2,1
2. år SPL	2,8	2,8	1,9	2,0
3. år SPL	3,4	3,1	2,3	2,3
1. år RAD	3,4	2,8	2,4	2,1
2. år RAD	3,5	2,4	2,8	2,8
3 år RAD	2,7	3,0	2,5	2,8
3. år SPL. D	3,3	2,9	2,3	2,0

Arbeidsbyrden oppleves som høyest blant sykepleierstudentene på 1. og 2. året og radiografi 3. året. De andre studentgruppene ligger godt over gjennomsnittskår det vil si at de mener at arbeidsbelastningen ikke er høy og at presset ikke er stort.

Når en tolker resultatene fra spørsmålene som har med arbeidsbyrde å gjøre, må enn ta i betraktning de sammenhengene som er påvist i tidligere forskning (Ramsden 1991, 2003, Pettersen 2007). Studiene deres viser at opplevd arbeidsbyrde ofte er knyttet til studenters læringsstrategi. I siste del av denne rapporten vil jeg se nærmere på hva studentene sier om egne læringsstrategi og sammenligne det med arbeidsbyrde. I følge Pettersen (2007) finner enn ofte høy opplevd arbeidsbelastning blant studenter med overflatelæringsstrategi som sin eneste strategi. Dersom læring går ut på å huske mest mulig av stoffet, blir det et stress å skulle huske mye. Studenter som har dybdelæring som strategi, opplever som oftest at studiearbeidet er mer håndterlig selv om de jobber like hardt som studentene i den andre gruppen. Når studenter opplever høyt arbeidspress, trenger ikke svaret være at lærestoffet skal reduseres. Studentene trenger ofte hjelp til å finne andre måter å studere på for å lære. Ved å se nærmere på den enkelte påstand, blir bilde slik:

Tabell 11. Spm. 4. Arbeidsbyrden på studiet er for stor

	Antall enig
1. år sykepleie	43 (102)
2. år sykepleie	39 (86)
3. år sykepleie	15 (81)
1. år radiografi	7 (22)
2. år radiografi	2 (13)
3. år radiografi	3 (18)
3. år sykepleie deltid	5 (17)

Det er flest blant sykepleierstudentene i 1. og 2. år som opplever at arbeidsbyrden er stor, men det er likevel under halvparten av disse studentene som mener det. Totalt sett er det ca. 1/3 av studentene på radiografi og sykepleie som mener at arbeidsmengden er for stor

Tabell 12. Spm. 14. Som regel synes jeg at vi får nok tid til å forstå de tingene vi skal lære oss

	Antall enig
1. år sykepleie	34 (102)
2. år sykepleie	32 (86)
3. år sykepleie	39 (81)
1. år radiografi	9 (22)
2. år radiografi	2 (13)
3. år radiografi	4 (18)
3. år sykepleie deltid	6 (17)

Studenter i 1. og 2. studieår mener at den tiden de har til rådighet for å forstå de tingene de skal lære ikke strekker til. Her er det over 60 % av studentene som mener at tiden er for knapp. På deltidsstudiet i sykepleie 3. år mener 2/3 av studentene at tiden ikke strekker til.

Tabell 13. Spm.21. Det stilles høye krav og det er stort press på meg som student i dette studiet

	Antall enig
1. år sykepleie	55 (102)
2. år sykepleie	69 (86)
3. år sykepleie	56 (81)
1. år radiografi	14 (22)
2. år radiografi	5 (13)
3. år radiografi	11 (18)
3. år sykepleie deltid	12 (17)

Alle studentene mener at det er høye krav og stort press ved deres studium. De som skiller seg ut er sykepleierstudentene i 2. år hvor ca. 2/3 mener at kravene er høye og presset stort.

Tabell 14. Spm.26. Omfang av lærestoff/pensum gjør at vi ikke kan lære å forstå alt grundig

	Andel enig
1. år sykepleie	67 (102)
2. år sykepleie	63 (86)
3. år sykepleie	54 (81)
1. år radiografi	12 (22)
2. år radiografi	7 (13)
3. år radiografi	12 (18)
3. år sykepleie deltid	12 (17)

Over 2/3 av studentene på sykepleie og radiografi mener at omfanget av lærestoff i studiet er relativt stort, og at de umulig kan lære alt like grundig. De mener at det er et missforhold mellom kravene og muligheten til å tilfredsstill dem.

4 Erfaringer med Studiet: Oppsummerende konklusjoner

Studentene ved vår avdeling er, generelt sett, godt fornøyd med studiet. Middelveiden 3.5 på en femtrinnskala er ganske bra. Det er radiografi studentene på 1. året og sykepleierstudentene på 2. år som er mest fornøyd.

Når en vurderer begge studiene totalt sett, er det ingen av klassene som peker seg spesielt ut. Resultatene som fremkommer under God undervisning, det er her de største variasjonene viser seg. Studentene gir i hovedsak vurdering under middelveid. Når det gjelder studentene på sykepleie kan det være at antall studenter i klassen har betydning for resultatet. For studentene på radiografi må det finnes andre forklaringer, fordi disse klassene har få studenter.

Resultatene for Generelle ferdigheter og Vurderingsformer viser at studentene er godt fornøyd. Sykepleierstudentene på 1. år skiller seg ut når de vurderer Klare mål for studiet; her ligger de godt under middelveiden i sin vurdering. De andre klassene gir Klare mål moderat vurdering. Det området som alle studentene gir sin dårligste vurdering er Arbeidsmengde; her ligger alle klassene godt under middelveid. Forklaringen på at studentene mener at arbeidsmengden er stor i studiet kan blant annet være at flere studenter har arbeid ved siden av studiene. Det kan være en av grunnene til at arbeidsmengden oppleves som omfattende. Studentautonomi er et annet område hvor vurderingene spriker fra det ene ytterpunktet til det andre. Radiografi studentene ligger over middelveiden mens sykepleierstudentene ligger under middelveiden. Studentautonomi er viktig for den faglige selvstendigjøringen, som også er en del av læringen i studiet.

5 Studentenes læringsorienteringer og studiestrategier

Denne delen av rapporten vil synliggjøre studentenes syn på ulike lærings- og studiemønstre. Forskning viser at studenters opplevelse/erfaringer henger nøye sammen med hvordan de opplever sitt undervisnings- og læringsmiljø.

I læringsmiljøer hvor studentene gir høye verdier til God undervisning, Klare mål og Studentautonomi, handler sannsynligvis om et læringsmiljø som støtter og bidrar til at studentene tar i bruk dybdeorientering i sitt studiearbeid. Når studentene skårer lavt på Passende arbeidsbyrde og gode vurderingsformer/eksamensordninger indikerer det at studenter i større grad benytter overflatelæringsstrategier, oftest som eneste og dominerende strategi. Disse læringsmønstrene gir en viss indikasjon på hvordan studenter vurderer undervisningskvalitet og læringsmiljø, og hvordan studenter vil lykkes i sine studier.

5.1 Metode

Spørreskjemaet Approaches to Studying Inventory (ASI)

Dette spørreskjema er en kortversjon av ASI og utgjør til sammen 18 utsagn, skjema har betegnelsen ASI-18P.

Spørreskjemaet Approaches to Studying Inventory (ASI) viser til hvordan studenter nærmer seg grunnleggende læring, og hvilken effekt det har på læringsresultatene. Hvordan studenten opplever undervisningskvaliteten avgjør om studenten har en utpreget dybdetilnærming, hvor studenten viser en grunnleggende forståelse og innsikt i lærestoffet. Noen studenter har en typisk overflatetilnærming til lærestoffet dette fører til mer fragmentariske læringsresultater som preges av mangel på forståelse. Dette synliggjøres ved at studenten viser svake akademiske presentasjoner.

A. Strategisk orientering/tilnærming	6 utsagn
B. Overflateorientering/-tilnærming (memorering)	6 utsagn
C. Dybdeorientering/-tilnærming (forståelse)	6 utsagn

De tre faktorene som er presentert inngår i 18-itemsversjonen av ASI. Dette spørreskjemaet er validert med et større utvalg studenter, primært fra helse- og sosialfaglige utdanninger, og viser gjennomgående gode psykometriske egenskaper (Pettersen, 2004, 2005)

- A. Strategisktilnærming
Studentene:

Fokuserer først og fremst på studentens motivasjon. Det handler om å være strategisk i positiv forstand.

Forhold som organisering av studiearbeidet, effektiv tidsplanlegging og prestasjonsmotivasjon eller innsatsvilje – ”vilje til å lære” er sentralt her.

Eksempler på utsagn om strategisk orientering/tilnærming

1. Det går greit å organisere studietid og andre forhold så jeg får gjort unna studiearbeid og oppgaver
3. Jeg har bestemt meg for å gjøre det bra og bruker derfor mye tid på studiene
12. Jeg pleier å planlegge studiearbeidet så jeg får brukt tiden på best mulig måte

B. Overflatetilnærming

Studentene:

Fokuserer på tekstens detaljer. Fakta, informasjon og begreper – mer eller mindre løsrevet fra meningen og det totale budskap

Forholder seg gjerne ”minimalistisk” til studiearbeidet – prøver å komme seg gjennom studier og kurs med minst mulig innsats

Eksempler på utsagn om overflateorientering (memorering)

2. Jeg må virkelig konsentrere meg for å huske mest mulig av det vi skal lære

8. Generelt sett husker jeg fakta og detaljer, men synes det kan være vanskelig å sette det sammen til et større, sammenhengende bilde

16. Mye av det vi må studere har jeg ikke reelle muligheter til å forstå ordentlig

C. Dybdetilnærming

Studentene:

Fokuserer på tekstens innhold, mening og budskap som en helhet

Oppfatter forståelse av kunnskapsstoff, ideer og teorier som et mål i seg selv

Forsøker å organisere og strukturere lærestoffets ulike deler i et større sammenhengende hele

Relaterer tidligere kunnskap til ny kunnskap for å etablere ny forståelse og nye perspektiver

Kobler teoretiske perspektiv til hverdagens erfaringer – og forsøker å gjøre sider ved virkeligheten mer forståelig og ”synlig” i lys av lærestoffets begreper og modeller

Eksempler på utsagn om strategisk orientering/tilnærming

Jeg prøver å koble ideer i ett fag til temaer i andre fag og/eller til praktiske situasjoner, så langt det er mulig

10. Når jeg leser fag stopper jeg innimellom, for å tenke over det jeg prøver å lese

17. Vanligvis prøver jeg å danne meg min egen oppfatning og forståelse av faglitteraturen jeg leser

6 Resultater totalt sett og på klassenivå

Faktorskåren for de respektive faktorene i ASI fremkommer ved å summere skårene på utsagnene som hører inn under hver faktor. For faktorene vil totalskåren ligge mellom 0 og 24.

Resultatene som presenteres her er mer eksemplariske enn uttømmende. I tillegg til å presentere studentenes skårer på de enkelte faktorer, er hensikten å gi eksempler på hvordan ulike læringsmønstre eller strategiprofiler kan tolkes. Hvordan studentene innretter seg for å handtere læringsoppgaver og studiearbeid - hvordan de typiske måtene de gjør dette på, kan kobles til faktorene i EmS. Det er særlig analysen av læringsorientering på klassenivå som kan gi innspill til hva som eventuelt kan gjøres for å utvikle så vel studentenes læring som lærerens undervisning.

Analysen tar utgangspunkt i de tre faktorene som er presentert i tabell 15.

Tabell 15. Gjennomsnittsskårer og standardavvik (i parentes) alle klassene

	Strategiskorientert	Overflateorientert	Dybdeorientert
Våren 2008, alle årskull	16.3 (4.7)	15.4 (3.6)	16.2 (3.2)

Verdiene for Strategisk orientering og Dybde orientering ligger godt over gjennomsnittsskår. Overflate orientering ligger også litt over gjennomsnittsskår noe som viser generelt manglende forståelse og fragmentariske læringsresultater.

Tabell 16. Gjennomsnittsskårer på klassenivå

	Årskull	Strategisk orient.	Overflate orient.	Dybde orient.
	1. år SPL	15.4	16.7	16.1
	2. år SPL	17.2	15.2	15.2
	3. år SPL	16.0	14.7	16.4
	1. år RAD	16.9	14.3	15.9
	2. år RAD	17.3	13.8	16.4
	3. år RAD	16.1	15.7	17.4
	3. år D, SPL	17.5	14.3	16.5
	Hele utvalget N = 339	16.3	15.4	16.2

Den generelle profilen for alle klassene er: Relativ høy gjennomsnittsverdi for strategisk orientering og dybdeorientering i forhold til overflateorientering.

Når en ser på de enkelte årskullene, ligger alle betydelig over gjennomsnitt på strategisk orientering og dybdeorientering, mens skåren for overflateorientering ligger litt over gjennomsnitt eller i underkant. Det er likevel noen som utmerker seg: radiografi 2. år viser lav skår på overflateorientering, mens sykepleie 1. år har en høy skår på overflateorientering. Det

er tre årskull som har svært høy strategiskorientering, sykepleie 2. år, radiografi 2. år og sykepleie 3 år deltid.

I tabell 17 er utdanningene rangert etter skåren på overflateorientering – fra lav til høy – og skårene på passende **arbeidsbyrde** (EmS), fra høy til lav skåre.

Tabell 17. Årsklassene rangert etter overflateorientering og arbeidsbyrde

Årskull	Rangert etter arbeidsbyrde (Faktorskåre i parentes)	Rangert etter overflateorientering (Faktorskåre i parentes)
2. år RAD	1. (2.9)	1. (13.8)
1. år RAD	3. (2.7)	2. (14.3)
3. år D, SPL	4. (2.6)	2. (14.3)
3. år SPL	2. (2.8)	3. (14.7)
2. år SPL	5. (2.4)	4. (15.2)
3. år RAD	3. (2.7)	5. (15.7)
1. år SPL	5. (2.4)	6. (16.7)

Tabellen viser at det er nærmest fullt sammenfall mellom de to rangeringene, og viser en tydelig sammenheng mellom erfart, høy arbeidsbyrde og tendensen til å støtte seg til overflatepreget studiestrategier i lærings- og studiearbeidet. Læringsforskning innenfor SAL-tradisjonen viser klar sammenheng mellom erfart, høy arbeidsbyrde og overflatepreget studiestrategi (Richardson 2000, Pettersen 2005).

6.1 Læringsorienteringer og erfaringer med studiet

Tabell 18 viser en korrelasjonsmatrise mellom læringsorientering og faktorene i EmS for hele utvalget; kun signifikante koeffisienter ($p < 0.01$) er tatt med i tabellen.

Tabell 18. Korrelasjon læringsorienteringer og opplevd undervisningskvalitet (EmS-faktorer). Hele utvalget, $n = 339$

EmS-faktorer	Strategisk	Overflate	Dybde
God Undervisning	0,174(**)		
Generelle ferdigheter	0,182(**)		0,191(**)
Klare mål	0,362(**)		
Passende arbeidsbyrde		-0,339(**)	
Vurderingsformer			
Studentautonomi			

Den sterkeste korrelasjonskoeffisienten i matrisen er mellom strategiskorientering og klare mål (0,362), jf overfor.

En kan se noe av det samme mellom overflateorientering og passende arbeidsbyrde (-,339), jf overfor.

De øvrige koeffisientene har lavere verdier, og noen av sammenhengene er marginale når de vurderes enkeltvis. Det er det totale korrelasjonsmønstret som tillegges særlig vekt i denne type undersøkelser. Her viser det:

- 1) En gjennomgående positiv samvariasjon mellom strategiskorientering og faktorene God undervisning og Klare mål. Det er også en positiv samvariasjon mellom orienteringene strategisk og dybde og faktoren Generelle ferdigheter.
- 2) Det er en systematisk negativ samvariasjon mellom overflateorientering og faktoren Passende arbeidsbyrde

Dersom en analyserer data på klassenivå vil en som regel finne variasjoner utover det generelle mønstret (tabell 18).

7 Læringsorienteringer og erfaringer med studiet: Oppsummerende konklusjon

Funnene i ASI-18P viser at: Strategisk orientering ligger over gjennomsnittskår, her viser studien at studentene er motivert og satser på å gjøre det bra. Når det gjelder Overflateorientering ligger den over gjennomsnittskår, studentene fokuserer på fakta, informasjon og begreper mer eller mindre løsrevet fra meningen og budskapet. De prøver å komme gjennom studiet med minst mulig innsats. Dette er studenter som i beskjedne grad engasjerer seg i det Kvalitetsreformen (2000-2001) etterlyser som ”den nødvendige læring” som skal til for å lykkes.

Dybdeorientering ligger over gjennomsnittskår, dette er studenter som organiserer og strukturerer lærestoffet, kobler tidligere og ny kunnskap, etablerer ny forståelse og nye perspektiv.

I følge Pettersen (2005) er det et grunnleggende skille mellom dybde- og overflatetilnærming knyttet til læringstilnærming. Dette fenomenet er tett og uløselig knyttet til den måten studenter opplever og oppfatter krav og oppgaver i formelle undervisningssituasjoner på. Når det gjelder studenters motivasjon for læring, synes dybdeorientering å være knyttet til indre motivasjon, mens overflateorientering forbindes med ytre motivasjon.

ASI er et godt egnet instrument for å kartlegge og avdekke studenters kvalitativt ulike læringsorienteringer på. Det er særlig overflate- og dybdeorientering som er avgjørende for hvordan studenten lykkes i sine studier (Richardson 2000; Pettersen 2004). De studentene som har lav skår på dybdeorientering og noe lav skår på strategisk orientering og forholdsvis høy skår på overflate orientering, er studenter som ikke lykkes så godt i studiet.

Det kan være problematisk å anvende gjennomsnittsverdier for de tre hovedfaktorene, strategisk orientering, overflate- og dybdeorientering som kvalitetsindikator. Det gjelder særlig utdanninger med store klasser og kull, her vil gjennomsnittsverdien antagelig ”skjule” individuelle forskjeller og variasjoner.

For å finne frem til mer detaljert kunnskap om studentgruppen kan en bruke klyngeanalyse (K-mean) som statistisk metode (Pettersen 2005). Det er ikke gjennomført klyngeanalyse i denne studien, noe som gjør at en ikke får godt nok innsyn i de ulike studentgruppens læringsstrategi.

8 Forslag til videre arbeid

Erfaringer fra bruk av evalueringsverktøyene ved Høgskolen i Østfold og nå ved Avdeling for helsefag, Høgskolen i Buskerud er positive. Verktøyene vil kunne egne seg til evaluering av samtlige studier i høgskolen.

9 Referanser:

Long, M. & K. Hillman (2000): Course Experience Questionnaire 1999. Parkville: Graduate Careers Council of Australia

Pettersen, Roar C. (2007): Studenters opplevelse og evaluering av undervisning og læringsmiljø: Presentasjon av Course Experience Questionnaire (CEQ) – og validering, Erfaringer med studiet (EMS). Rapport 2007:4. Halden: Høgskolen i Østfold

Pettersen, Roar C. (2005): Kvalitetslæring i høgre utdanning. Innføring i problem- og praksisbasert didaktikk. Oslo: Universitetsforlaget.

Pettersen og Lauvås (2004, 2007): Studentevaluering av undervisningen ved Høgskolen i Østfold. Halden: Høgskolen i Østfold..

Ramsden, P (2003) Learning to teach in higher education. Rev. Ed. London: Routledge Falmer

Richardson, J.T.E (2000): Researching Student Learning. Buckingham: SRHE and OpenUniversity Press.

Utdannings- og forskningsdepartementet (2000 – 2001) Gjør din plikt – krev din rett. Kvalitetsreformen av høyere utdanning. St.meld. Nr. 27. Oslo

Kjære sykepleierstudent / radiografstudent!

Vil du være med på å evaluere undervisning og læringsmiljø ved Avdeling for Helsefag?

Høgskolen i Buskerud, HiBu, har som overordnet visjon ”*Vi gir talentene en fremtid*”. For å nå denne visjonen, forsøker vi ved Avdeling for Helsefag hele tiden å kvalitetssikre pedagogisk virksomhet og faglig innhold. Derfor blir det viktig at nettopp du gir oss en tilbakemelding på hvordan du erfarer/opplever undervisning og læringsmiljø ved avdelingen. I tillegg er vi interessert i hvordan du legger opp og organiserer studiet ditt.

Dataene fra spørreundersøkelsen blir behandlet på følgende måte:

Alle data blir behandlet elektronisk og anonymisert. Hver student blir registrert med ett eget nummer (eks. ”Student 1” osv.)

Dersom du likevel har betenkeligheter med å bli identifisert, krysser du ikke av for kjønn/alder.

Deltakelse i undersøkelsen er frivillig. De som leverer skjema aksepterer at vi anvender data fra spørreskjemaet.

Undersøkelsen vil bli gjennomført i vårsemesteret 08.

Ledelsen ved Avdeling for Helsefag har gitt sin tillatelse til gjennomføring av denne undersøkelsen.

Takk for at du vil delta i vår undersøkelse!

Med vennlig hilsen

Elin Digre
Førstelektor
Avdeling for Helsefag

Frode Kristensen
Førstelektor
Avdeling for Helsefag

Avd. f. Helse- og sosialfag, HiØ
Erfaringer med studiet (EMS)

Studieprogram/Utdanning .....

Alder ..... år   Kjønn (kryss)   Kvinne   Mann

Kryss slik:

5=Helt Enig (HE)   4= Delvis Enig (DE)   3=Usikker/vet ikke/ikke relevant (??)   2= Delvis Uenig (DU)   1=Helt Uenig (HU)

NB Kun én markering pr spørsmål – Alle spørsmål besvares!

		HE	DE	??	DU	HU
1 Det er alltid lett å forstå og finne ut hvilke krav som stilles til studiearbeidet mitt		5	4	3	2	1
2 Studiet bidrar til at jeg utvikler mine ferdigheter i samarbeid og som gruppedeltaker		5	4	3	2	1
3 Lærerne mine motiverer meg til å gjøre mitt beste i studiet		5	4	3	2	1
4 Arbeidsbyrden på utdanningen er for stor		5	4	3	2	1
5 I studiet er det få muligheter til å fordype seg i temaområder ut fra egne interesser		5	4	3	2	1
6 Vanligvis har jeg en klar formening om hvordan jeg ligger an og hva som forventes av meg i dette studiet		5	4	3	2	1
7 Lærerne bruker mye tid på å kommentere og gi tilbakemeldinger på oppgavene våre		5	4	3	2	1
8 For å klare seg godt på dette studiet, er alt du egentlig trenger en god hukommelse		5	4	3	2	1
9 Studiet bidrar til at jeg utvikler mine ferdigheter i å organisere eget arbeid		5	4	3	2	1
10 I studiet står jeg ganske fritt til å legge opp egen læring slik det passer best for meg		5	4	3	2	1
11 Jeg har utviklet mine ferdigheter i å kommunisere og uttrykke meg skriftlig ved å delta på dette studiet		5	4	3	2	1
12 Jeg synes lærerne er mer interessert i å teste hva vi husker enn hva vi har forstått		5	4	3	2	1
13 Det er ofte vanskelig å finne ut nøyaktig hva som forventes av meg på studiet		5	4	3	2	1
14 Som regel synes jeg vi får nok tid til å forstå de tingene vi skal lære oss		5	4	3	2	1
15 Lærerne legger virkelig vekt på å forstå vanskeligheter vi møter i studiearbeidet		5	4	3	2	1
16 Studieopplegget bidrar til at jeg utvikler mine ferdigheter i problemløsning		5	4	3	2	1
17 Lærerne gir nyttige tilbakemeldinger om hvordan jeg ligger an i studiet		5	4	3	2	1
18 Lærerne våre er virkelig gode til å forklare tingene for oss		5	4	3	2	1
19 Lærerstaben anstrenger seg og jobber hardt for å gjøre lærestoffet interessant		5	4	3	2	1
20 Det er altfor mange av lærerne som bare stiller oss spørsmål om faktakunnskaper		5	4	3	2	1
21 Det stilles høye krav og det er stort press på meg som student i dette studiet		5	4	3	2	1
22 Jeg utvikler mine analytiske evner og ferdigheter i dette studiet		5	4	3	2	1
23 Studentene gis stor valgfrihet i forhold til oppgaver og studiearbeid som skal utføres		5	4	3	2	1
24 Studiet bidrar til at jeg blir sikrere på å håndtere nye og ukjente problemstillinger		5	4	3	2	1
25 Lærerne her gjør det klart helt fra begynnelsen av, hva de forventer av oss studenter		5	4	3	2	1
26 Omfanget av lærestoff/pensum gjør at vi ikke kan lære og forstå alt grundig		5	4	3	2	1
27 I det store og hele er jeg godt fornøyd med kvaliteten på utdanningen (studiet)		5	4	3	2	1

TAKK for innsatsen!

Spørreskjema

Arbeidsmåter – Studieorientering – Læringsstrategier

Spørreskjemaet er utformet for å gi informasjon om *noen* sider ved den måten du arbeider på i forhold til læring og det å studere. De fleste utsagnene er basert på svar og kommentarer fra et større antall studenter.

Vi ber deg svare så **nøyaktig** (og ærlig) som mulig – slik at dine svar stemmer med den måten du **faktisk** studerer på, så dekkende som mulig. Gi dine umiddelbare svar ved å arbeide deg **relativt** raskt gjennom skjemaet.

BAKGRUNNSOPPLYSNINGER: **Alder:** ..... år; **Kjønn** (sett kryss): KVINNE MANN

4 betyr *Helt Enig* (++)   **3** betyr *Delvis Enig* (+)   **1** betyr *Delvis Uenig* (÷)   **0** betyr *Helt Uenig* (÷ ÷)

Prøv å unngå 2 som betyr Usikker (??), med mindre det er helt nødvendig – eller påstanden ikke passer for deg.

Husk å besvare **alle** utsagn – kryss av valgte alternativ

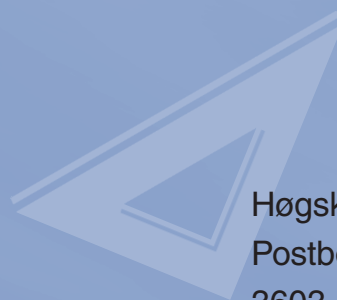
++ + ? ÷

÷ ÷

1 Det går greit å organisere studietid og andre forhold så jeg får gjort unna studiearbeid og oppgaver	④ ③ ② ① ①
2 Jeg må virkelig konsentrere meg for å huske mest mulig av det vi skal lære	④ ③ ② ① ①
3 Jeg har bestemt meg for å gjøre det bra og bruker derfor mye tid på studiene	④ ③ ② ① ①
4 Jeg prøver å koble ideer i <i>ett</i> fag til temaer i andre fag og/eller til praktiske situasjoner, så langt det er mulig	④ ③ ② ① ①
5 Presset i studiearbeidet – hjemmeoppgaver, arbeidskrav og tidsfrister – fører til at jeg ofte blir ”stresset” og kan føle meg nedstemt	④ ③ ② ① ①
6 Jeg oppfatter meg som ganske organisert – én som forbereder seg og leser systematisk, for eksempel til prøver og eksamener	④ ③ ② ① ①
7 Jeg prøver ofte en annen innfallsvinkel når jeg ikke forstår ting i første omgang	④ ③ ② ① ①
8 Generelt sett husker jeg fakta og detaljer, men synes det kan være vanskelig å sette det sammen til et større, sammenhengende bilde	④ ③ ② ① ①
9 Jeg arbeider jevnt i studiet istedenfor å utsette viktig arbeid til ”siste minutt”	④ ③ ② ① ①
10 Når jeg leser fag stopper jeg innimellom, for å tenke over det jeg prøver å lære	④ ③ ② ① ①
11 Jeg lar meg fascinere av utfordrende problemer – som krever at jeg må jobbe systematisk for å komme til logiske forklaringer/konklusjoner	④ ③ ② ① ①
12 Jeg pleier å planlegge studiearbeidet så jeg får brukt tiden på best mulig måte	④ ③ ② ① ①
13 Det hender ofte at ideer fra bøker jeg leser setter i gang assosiasjoner og tankerekker – som nærmest lever sitt ” eget liv”	④ ③ ② ① ①
14 Svarer jeg dårlig på de første oppgavene til en eksamen, kan jeg bli ganske stresset og oppjaget	④ ③ ② ① ①
15 Jeg har vanligvis ikke problemer med å motivere meg til undervisning og studiearbeid	④ ③ ② ① ①

16 Mye av det vi må studere har jeg ikke reelle muligheter til å forstå ordentlig	④ ③ ② ① ①
17 Vanligvis prøver jeg å danne meg min egen oppfatning og forståelse av faglitteraturen jeg leser	④ ③ ② ① ①
18 Jeg synes det kan være vanskelig å "skifte spor" når jeg arbeider med et problem: Helst følger jeg én tankegang om gangen – så langt som mulig	④ ③ ② ① ①

Høgskolen i Buskerud
Postboks 235
3603 Kongsberg
Telefon: 32 86 95 00
Telefaks: 32 86 98 83
www.hibu.no

ISSN 0807-4488

